

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 229/2025
12.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца-противтужених: 1. ПТП „МОКПРОМЕТ“ д.о.о. Неготин, ул. Бадњевска бр. 8 и 2. АА из ..., чији је заједнички пуномоћник Зоран Вујичић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца „STRABAG“ д.о.о. Београд, Огранак ПЗП Зајечар, чији је пуномоћник Неђо Јовановић, адвокат из ..., ради дуга по тужби и накнаде штете, вредност предмета спора по тужби 34.089.838,40 динара и по противтужби ради накнаде штете, вредност предмета спора по противтужби 8.855.080,40 динара, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7060/22 од 12.12.2024. године, у седници одржаној 12.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог – противтужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7060/22 од 12.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Зајечару П. 70/2021 од 01.07.2022. године, у ставу првом изреке, обавезан је тужени-противтужилац да тужиоцима-противтуженима солидарно исплати износ од 2.178.000,00 динара, као и износ од 31.773.609,60 динара. У ставу другом изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тужени-противтужилац тражио да суд солидарно обавезе тужиоце-противтужене да му исплате износ од 8.855.080,45 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке ове одлуке обавезан је тужени-противтужилац да тужиоцима-противтуженима солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.147.965,50 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 7060/22 од 12.12.2024. године, у ставу првом изреке, одбијена је жалба туженог-противтужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Зајечару П. 70/2021 од 01.07.2022. године, у ставу првом и другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Привредног суда у Зајечару П. 70/2021 од 01.07.2022. године, у ставу трећем изреке тако што је обавезан тужени-противтужилац да тужиоцима-противтуженима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.537.965,50 динара. Ставом трећим изреке обавезан је тужени-

противтужилац да тужиоцима-противтуженима солидарно накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 40.500,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде, тужени – противтужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку учињеним пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизија туженог – противтужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом туженог се указује да је учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези са чланом 229. Закона о парничном поступку. Другостепени суд није изнова ценио доказе, нити утврђивао другачије чињенично стање. Због наведеног битна повреда на коју се указује није учињена у поступку доношења одлуке која се ревизијом побија.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, парничне странке су биле у пословном односу по основу Уговора о пословној сарадњи од 31.05.2019. године, којим је тужени–противтужилац преузео обавезу да изводи рударске радове (скидање откривке, трансплатацију и прераду грађевинског камена) у складу са рударским пројектом у каменолому „Смиљкова глава“ у Штубику. Предмет уговора била је ексклузивна експлоатација и продаја грађевинског камена у количини од 500.000 тона током трогодишњег трајања уговора, при чему је тужени био једини извођач радова и купац камена. Тужени се уговором обавезао да ће у року од 7 дана по достављеној поруџбеници обезбедити и утоварити наручене количине материјала. Уговором је предвиђено да ће уговорне стране да размене фактуре до 5-тог у месецу за претходни месец, где ће тужилац првог реда фактурисати отпремљене количине тампона и фракција по уговореној цени која ће се платити до 12-ог у месецу. Анексом бр. 46/19 од 30.07.2019. године, уговорне стране су предвиделе своје односе за продају прерађеног камена од стране туженог и то тако што тужени продаје камен по достављеној поруџбеници 7 дана пре датума испоруке по условима који су прилагођени овим анексом.

Тужилац је туженом испоставио фактуре у укупном износу од 2.178.000,00 динара за изведене радове (рад утоваривача, багера са чекићем, уситњавање и спуштање камена), које тужени није платио. Између странака је током извршења уговора вођена обимна преписка, из које произлази да тужени није у потпуности извршавао поруџбенице тужиоца, образлажући кашњења неисправношћу дробилице и прекидом рада због зимског ремонта путева.

Према налазу вештака економско-финансијске струке, укупна вредност изведених радова износи 2.178.000,00 динара, а укупна количина експлоатисаног камена 102.829,88 тона (од тога 88.869,51 т за потребе туженог и 13.960,37 т за потребе тужиоца). Вештак је утврдио да износ накнаде штете због изгубљене добити за неексплоатисаних 397.170,12 тона камена износи 31.773.609,60 динара.

Утврђено је да је до раскида уговора, који је тужилац једнострано изјавио 27.01.2021. године, дошло кривицом туженог, јер није извршавао уговорене количине ни динамику експлоатације. Из исказа сведока и законског заступника туженог произлази да је тужени углавном вршио утовар тампона са доње етаже и да је само минимално користио изминирани камен, што потврђује пропуст у извршавању уговорених радова.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су становишта, да тужиоцу припада накнада по испостављеним фактурама за уложени рад утоваривача на утовару тампона, багера гусеничара са пнеуматским чекићем на уситњавању негабарита, на припреми и спуштању изминираног камена на платоу за утовар у каменолому Смиљкова глава у Штубику у укупном износу од 2.178.000,00 динара, као и да има право и на изгубљену добит у износу утврђеном налазом вештака (31.773.609,60 динара), применом чланова 17, 124, 126, 132. 189. и 262. Закона о облигационим односима.

У погледу противтужбеног захтева туженог за износ од 8.855.080,40 динара на име штете због повећаних трошкова транспорта из каменолома „Рготско брдо“, нижестепени судови су становишта да тај захтев није основан, јер је до раскида уговора дошло кривицом туженог, те нема право на накнаду штете. Осим тога, основ и висина противтужбеног захтева засновани су на уговору о јавној набавци закљученом са Општином Неготин 15.06.2021. године, односно на пословима изведеним након раскида уговора, па није у узрочној вези са радњама тужиоца. При томе је споразумом од 30.03.2021. године тужени обавестио тужиоца да му препушта 70.000 тона камена без накнаде, што такође искључује његово потраживање.

Ревизијом се оспорава изнето становиште нижестепених судова. Ревизијом се указује да доказни поступак по противтужби није спроведен. Ревидент сматра и да је закључак нижестепених судова о кривици туженог за раскид предметног уговора неутемељен изведеним доказима. Према закљученом уговору и анексу нису уговорени орочени периоди за експлоатацију камена на каменолому. Неправилно је примењено и материјално право. Тужени је уговорне обавезе извршавао сукцесивно и складу са потребама тужиоца па није крив за раскид уговора, па не стоји ни један разлог за накнаду штете из члана 124. ЗОО. Тужени није имао обавезу да врши гранулацију изминираног камена односно уситњавање изминираног камена испод нивоа прераде. Тужилац је у том смислу ангажовао механизацију прекорачујући права и обавезе из закљученог уговора. Исто се односи и на радње утовара са виших на ниже етаже. Поред непостојања кривице, тужиоци нису доказали постојање штете у смислу члана 132. став 1. ЗОО.

Ревизија није основана.

Наводима ревизије да доказни поступак по противтужби није спроведен нису основани. Из списка предмета произлази да је суд спровео доказни поступак у складу са чланом 7. и 8. Закона о парничном поступку, те да је странкама омогућено да се изјасне о свим доказима. Противтужбеним захтевом тужени-противтужилац је тражио да суд обавезе тужиоце-противтужене да му на име накнаде штете у висини разлике у цени транспорта између транспортне цене од каменолома „Рготско брдо“ у односу на транспортну цену од каменолома „Штубик“ плате износ од 8.855.080,40 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Првостепени суд је закључио да

овај захтев није основан из ралога што је до закључења уговора са општином Неготин дошло 15.06.2021. године, односно након раскида Уговора о пословној сарадњи ради експлоатације и продаје грађевинског камена у каменолому „Смиљкова глава“ од 31.05.2019. године. Из изведених доказа произлази да су странке 31.05.2019. године закључиле Уговор о пословној сарадњи ради експлоатације и продаје грађевинског камена у каменолому „Смиљкова глава“. Тужени је био обавезан да као извођач радова обезбеди редовну експлоатацију и прераду камена у количини од 500.000 тона у року од три године, али ту обавезу није извршавао у складу са уговором, што је довело до једностраног раскида уговора од стране тужиоца 27.01.2021. године. Утврђено је да је до раскида дошло кривицом туженог и да тужилац има право на вредност уложеног рада на дробљењу и спуштању изминираниог камена и накнада изгубљене добити, док је противтужбени захтев туженог одбијен као неоснован, јер се односи на трошкове настале након раскида уговора и није у узрочној вези са радњама тужиоца.

Неоснован је и ревизијски навод да су нижестепени судови погрешно закључили да је раскид уговора наступио кривицом туженог. Из утврђеног чињеничног стања произлази да тужени није обезбедио експлоатацију камена у уговореним количинама и роковима, чиме је повредио суштинску уговорну обавезу. Не стоји тврдња ревидента да уговор и анекс не садрже изричито орочене периоде за експлоатацију камена по достављеној поруџбеници. Управо су стална одлагања и недовољан обим експлоатације били разлог једностраног раскида уговора од стране тужиоца.

Према налазу вештака, вредност пружених услуга по основу рада утоваривача на утовару тампона, багера гусеничара са пнеуматским чекићем на уситњавању негабарита, на припреми и спуштању изминираниог камена на платоу за утовар у каменолому „Смиљкова глава“ у Штубику, износи 2.178.000,00 динара, а штета због изгубљене добити 31.773.609,60 динара. Нижестепени судови су правилно применили члан 124. ЗОО, правилно закључујући да је тужени својим пропустима проузроковао раскид уговора, чиме је тужилац стекао право на накнаду штете.

Ревизијом се суштински анализирају изведени докази од стране првостепеног суда и побија утврђено чињенично стање. Наводима ревизије да штета није доказана, односно да је тужени у роковима извршавао обавезе, противрече садржини списка и представљају покушај преиспитивања чињеничног стања. Погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, независно од примене материјалног права, не представља дозвољени ревијски разлог у смислу члана 407. ст. 2. Закона о парничном поступку. Разлози за улагање ревизије рестриктивни су и прописани у одредби члана 407. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**